

ستاد امر به معروف و نهی از منکر

شماره: ۲۰۳۴۹۹

تاریخ: ۱۳۹۸/۱۱/۱۴

پوست: ۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰

باید امر به معروف و نهی از منکر کنید و گرنه دستور شدت
به شما حکومت می‌کند. آنگاه خوبان شما دعا می‌کنند
و بی‌تقاضایان مستجاب الهی شوند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

«تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَعْتَدُوهَا وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ» (البقره: ۲۹۹)

این احکام حدود الهی است پس از این حدود تجاوز و سرکشی نکنید که عتابی که به شما می‌رسد
و حدود الهی تجاوز کنند پس آن قطعاً از ظالمین هستند

سلام علیکم

با صلوات بر محمد و آل محمد (صلی الله علیه و آله و سلم)

با احترام به استحضار می‌رساند ستاد امر به معروف و نهی از منکر بنا به رسالت الهی و قانون خود، با استناد به بند ۱۱ ماده ۱۶ قانون حمایت از آمرین به معروف و ناهیان از منکر و ناظر به بندهای ۱۰، ۸، ۵ و ۱۱ مصوبه جلسه ۲۲۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی^۱ در خصوص شاخص‌های عفاف و حجاب چهار تکلیف اصلی به شرح زیر دارد:

الف) تبیین شاخص‌های حجاب اسلامی و تعیین موارد مخالف با آن (بند ۵)

ب) اجرای اصول پوشش اسلامی توسط دستگاه‌های ذربیط (بند ۱۰)

ج) نظارت بر رعایت کامل عفاف و حجاب در مراکز و سازمان‌ها و ارگان‌های دولتی (بند ۱۱)

د) اعزام امران و ناهیان در انازات به منظور اجرای صحیح این فریضه در خصوص عفاف و حجاب اسلامی (بند ۸)

به پیوست شاخص‌های عفاف و حجاب اسلامی جهت ابلاغ^۲ به اعضای شورا و دستگاه‌های متبوع تقدیم می‌گردد.

شایان ذکر است به منظور تحقق ناهیان نظر شارع مقدس و قانون‌گذار از آنجا که ستاد امر به معروف و نهی از منکر در انجام تکالیف الهی و وظایف قانونی خود جدی و مصمم به پیگیری می‌باشد، مستدعی است به نکات زیر اهتمام ویژه مبذول فرمایید:

۱- همان گونه که مستحضرید اگر قرار است امر حسن و معروفی ایجاد و امر قبیح و منکری رفع گردد لازم است مسئولان و مدیران ابتدا اهتمام لازم نسبت به مجموعه خود داشته باشند تا مشاهده اصلاح دستگاه‌های حاکمیتی موجب جلب اعتماد مردم به رویکردهای نظام خصوصاً در مسأله عفاف و حجاب گردد.

^۱ آیین نامه راهکارهای اجرایی گسترش عفاف و حجاب (مصوب جلسه ۲۲۷ مورخ ۱۳۹۸/۱۱/۱۴) شورای فرهنگی عمومی کشور ناظر به وظایف ستاد امر به معروف و نهی از منکر

^۲ آیین نامه راهکارهای اجرایی گسترش عفاف و حجاب (مصوب جلسه ۲۲۷ مورخ ۱۳۹۸/۱۱/۱۴) شورای فرهنگی عمومی کشور ناظر به سیاست‌ها و راهکارها بند ۲ تهران- خیابان پاسداران، ایستگاه سوم، خیابان شهید راستوان- تقاطع چیدری، پلاک ۴

ستاد امر به معروف و نهی از منکر

شماره: ۲۰۳۴۹۹
تاریخ: ۱۳۹۸/۱۱/۱۴
پیوست: ۱۰/۱۳۵۴

باید امر به معروف و نهی از منکر کلید، وگرنه اشرار شما،
به شما حکومت می‌کنند. آنگاه خوبان شما دعا می‌کنند،
ولی دعایشان مستجاب نمی‌شود. امام کاظم علیه السلام: الهدى الامم

بسم الله

۹- مقتضی است طراحی و اجرای برنامه‌های ترویجی و اقناعی برای گسترش فرهنگ قانون‌پذیری در زیباترین شکل و قالب، اطلاع‌رسانی^۲ سریع و مؤثر نسبت به شاخص‌های عفاف و حجاب و اجرای قانون، صورت گیرد تا فردی بی اطلاع از لزوم اجرای قانون مذکور در دستگاه‌های دولتی، مورد توبیخ قرار نگیرد. همچنین لازم است از مشوق‌های مؤثر^۳ نیز استفاده حداکثری شود.

۱۰- شکل و قالب و روش‌های برخورد و چگونگی استفاده از ظرفیت‌های تشویقی و تنبیهی، همگی توسط شورای امر به معروف و نهی از منکر دستگاه‌ها به گونه‌ای تنظیم و اجرا می‌شود که فراتر از گزارش‌دهی‌های متداول، منجر به خروجی اصلاح وضعیت در حوزه عفاف و حجاب تا زمان مقرر شود.

۱۱- تبیین و چگونگی پوشش و حجاب مراجعه‌کنندگان تا اعلام شاخص‌های مشترک برای همه دستگاه‌ها در چارچوب‌های قانونی عفاف و حجاب و به تناسب شرایط دستگاه‌ها توسط شورای امر به معروف و نهی از منکر مشخص و اجرا می‌گردد.^۴

۱۲- نظرات و پیشنهادات نسبت به شاخص‌های اعلامی جمع‌آوری شده و بدون توقف کار مراتب به ستاد امر به معروف و نهی از منکر منعکس تا در مرحله بعد نسبت به تکمیل شاخص‌ها اعمال شود و یا الحاقیه‌های لازم صادر گردد. ۴۰۰۲۰/۱۳۵۴
با تشکر از بذل عنایت و اهتمام حضرتعالی

قائم مقام رئیس ستاد امر به معروف و نهی از منکر کشور

ستاد امر به معروف و نهی از منکر

^۲ راهبردهای گسترش فرهنگ عفاف و مصوب جلسه ۵۶۶ مورخ ۱۳۸۴/۵/۲۴ ناظر به بند ۳۴، ۱۰ و آیین‌نامه راهکارهای اجرایی گسترش عفاف و حجاب (مصوب جلسه ۴۲۷ مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۴) شورای فرهنگی عمومی کشور ناظر به بند ۳ ماده ۳ و دستورالعمل برنامه‌های ده‌گانه درون سازمان ترویج فرهنگ عفاف و حجاب در دستگاه‌های اجرایی و استان‌های سراسر کشور ویژه کارکنان، مراجعین و خانواده‌ها.

^۳ آیین‌نامه راهکارهای اجرایی گسترش عفاف و حجاب (مصوب جلسه ۴۲۷ مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۴) شورای فرهنگی عمومی کشور ناظر به بند ۷.

^۴ دستورالعمل برنامه‌های ده‌گانه درون سازمان ترویج فرهنگ عفاف و حجاب در دستگاه‌های اجرایی و استان‌های سراسر کشور ویژه کارکنان، مراجعین و خانواده‌ها.

شاخص های عفاف و حجاب برای کارمندان دستگاهها و نهادهای دولتی:

از آنجا که مساله عفاف و حجاب، مساله ای عقلی، اخلاقی و شرعی است و در عین حال مساله عفاف فراتر از حجاب و حجاب قسمی از اقسام عفاف، می باشد، برای تبیین جامع در ارایه شاخص ها، ابتدا انواع عفاف در ابعاد زیر بیان می شود:

۱. عفاف در نگاه:

نگاه عقیفانه هم برای آقایان و هم برای خانمها مورد تاکید قرآن کریم^{۱۹} می باشد و چشم چرانی و هرزگی در نگاه، تقبیح و منکر شمرده شده است.

وظایف دستگاهها: دستگاه های دولتی می باید شرایط در چپش های محیطی، فرهنگ سازی های تنبیهی و تشویقی و... را به گونه ای تنظیم نمایند که محیط کاری حتی المقدور مصون از ناامنی و بی عفتی در نگاه باشد.

۲. عفاف در گفتار:

عفت کلام و خوب سخن گفتن از امور قرآنی^{۲۰} است که لازمه جامعه با فرهنگ و تمدن ساز می باشد. مردمی که نتوانند خوب صحبت کنند، مردمی رشد نیافته هستند که در حداقل تعاملات اجتماعی با مشکل مواجه شده و باعث بسیاری از نزاعها و اختلافات و بدبینی ها می شوند.

وظایف دستگاهها: دستگاه های دولتی موظفند با هرگونه بی عفتی در کلام به طور جد مقابله نموده و مروج عفت کلام باشند. مدیران و کارمندان باید به بهترین شکل با همدیگر و خصوصاً ارباب رجوع برخورد نموده و مراجعین را حقیقتاً ارباب رجوع بدانند و از احترام های لازم شان انسانی دریغ ننمایند. کارمندی که با لحن بد با ارباب رجوع و یا همکاران صحبت می نماید، جواب سلام ارباب رجوع را نمی دهد، با ضمیر مفرد و بی ادبانه با مخاطب صحبت می کند و به بهانه مشکلات زندگی و اقتصادی، کرامت انسانی مراجعین را رعایت نمی کند متناسب با رفتارشان باید مورد تذکر و مؤاخذه قرار گیرند.

۳. عفاف در حرکات و سکنات:

وقار و طمانینه در حرکات به گونه ای که جلب توجه نکند، لازمه عفت انسان با شخصیت است. ممکن است فردی پوشش کامل داشته باشد، ولی حرکات غیر عقیفانه، زننده و جلف داشته باشد. قرآن کریم^{۲۱} بر این نوع از عفت تاکید می نماید.

۱۹ آیات ۳۰ و ۳۱ سوره نور ۹
۲۰ آیه ۳۲ سوره احزاب
۲۱ آیه ۲۵ قصص

وظایف دستگاه: کارمندانی که دارای متانت در حرکات و سکنات هستند باید الگو و مورد تشویق قرار گیرند و در مقابل کارمندانی که در حرکات و سکنات از متانت و وقار لازم برخوردار نیستند و حرکاتشان باعث جلب توجه نامتعارف دیگران می‌باشد، باید مورد تذکر قرار گیرند و دستگاه‌ها این مساله را ضد ارزش جلوه داده و زمینه خودنمایی را مسدود نمایند.

۴. عفاف در معاشرت:

یکی دیگر از انواع عفاف در قرآن کریم^{۲۲} حجب و حیا در معاشرت خصوصاً رعایت مسایل محرم و نامحرم، اجازه گرفتن در ورود به محیط‌های امن و برهم نزدن آرامش مکان‌های زندگی می‌باشد.

وظایف دستگاه: رعایت حریم محرم و نامحرم در محیط کاری، عدم استفاده از الفاظ نامناسب برای نامحرم، صدا کردن نامحرم با اسم کوچک و با ضمیر مفرد و ورود به مسایل غیرکاری از جمله مصادیق غیر عقیفانه در محیط کار می‌باشد که باید با برنامه‌ریزی‌های سلبی و فرهنگ‌سازی‌های ایجابی، این مساله را تدبیر کرد.

۵. عفاف در پاکدامنی:

عفت در ارتباطات عاطفی و جنسی از وجوه عفت است که قرآن کریم برای حفظ و صیانت خانواده‌ها هم در مورد آقایان^{۲۳} و هم در مورد خانم‌ها^{۲۴} در آیات زیادی به آن توجه داده است.

وظایف دستگاه: دستگاه‌ها باید مراقب عفاف در پاکدامنی در محیط‌های کاری، با زدودن زمینه‌های بروز و ظهور آن باشند. هیچگاه نباید ارتباطات غیرکاری در دستگاه‌ها عادی سازی شود و نباید از زمینه‌های ایجاد این گونه مسایل به سادگی عبور کرد. بی‌توجهی به این مساله، باعث وجود مشکلات عدیده در زندگی‌های خانوادگی و تولید فساد و فحشاء می‌شود.

از موارد شش‌گانه عفاف، در پنج مورد ذکر شده به تناسب شرایط دستگاه‌ها، شاخص‌های مصداقی‌تر و همچنین روش‌های تشویقی و توبیخی توسط شورای امر به معروف و نهی از منکر دستگاه تبیین می‌شود.

۶. عفاف در پوشش:

یکی از انواع عفاف، عفت در پوشش و حجاب اسلامی برای خانم‌ها و آقایان است. به دلیل اهمیت مساله در اسلام و قوانین کشور^{۲۵} به پوشش افراد خصوصاً در صحنه اجتماع و محیط کار و فعالیت اهمیت داده شده و افراد از بدپوششی و بی‌عفتی در پوشش نهی شده‌اند.

۲۲ آیات ۲۷ سوره نور و ۵۳ سوره احزاب

۲۳ آیات ۲۹ معارج، ۵ مومنون، ۳۲ اسراء و...

۲۴ آیات ۱۲ ممتحنه، ۳۵ احزاب، ۳۱ نور و...

۲۵ شاخص‌ها عمدتاً با توجه به قوانین موجود ادارات، سازمان‌ها و مراکز آموزشی و بهداشتی تنظیم شده است.

از آنجا که قانون‌گذار به صورت مشخص تبیین شاخص‌های عفاف در پوشش و حجاب اسلامی را مدنظر قرار داده است، لذا شاخص‌های پوشش اسلامی برای کارکنان خانم و آقایان به تفکیک با بسط بیشتر ارائه می‌گردد.

شاخص‌های پوشش و حجاب اسلامی :

معیارهای مشترک و اصلی پوشش خانم‌ها و آقایان در چهار حیطة ذیل تعریف می‌شود:

۱. بدن نما نبودن

۲. عدم جلب توجه

۳. پوشیدگی

۴. عدم آرایش

بر این اساس حدود حجاب رسمی لازم‌الاتباع در تمامی دستگاه‌های دولتی، متخذ از چارچوب‌های شرع مقدس و قوانین به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱. شاخص پوشش خانم‌ها:

الف) چادر و مقنعه

- پوشاندن همه موهای سر با چادر و روسری و یا با مقنعه

تبصره ۱: فقط در صورت استفاده از چادر، از روسری‌های بلند که کارکرد مقنعه را ایفا می‌کند، می‌توان استفاده نمود. تبصره ۲: مشوق‌های لازم برای استفاده از حجاب برتر (چادر) مانند اعطای چادر به عنوان عیدی، در دستورکار قرار داده شود.

- استفاده از مقنعه پوشاننده گردن و شانه، حداقل تا روی سینه

- عدم استفاده از هر پوشش دیگری برای پوشاندن سر به جای مقنعه چادر مانند شال، کلاه و ...

- عدم استفاده از مقنعه و چادرهای نازک، توری، نگین‌دار و ...

ب) مانتو:

- استفاده از روپوش و مانتو بلند و متعارف (حداقل تا زیر زانو)

- استفاده از مانتوی وزین، ساده و اداری

– عدم استفاده از مانتوی کوتاه، تنگ و آستین کوتاه

– عدم استفاده از مانتوی دارای چاک بالای زانو و مانتوی جلو باز

ج) شلوار:

– استفاده از شلوار (پوشیدگی تا مچ پا)

– عدم استفاده از شلوار کوتاه، تنگ و دارای پارگی، زاپ، چاک، براق و فاق نامناسب

– عدم استفاده از دامن، جایگزین شلوار به غیر از موارد خاص بیماری.

د) جوراب:

– استفاده از جوراب غیر نازک با پوشانندگی کامل پا

– عدم استفاده از جوراب‌های کوتاه و غیر متعارف

ه) کفش:

– کفش متعارف و مناسب محیط کار

– عدم استفاده از کفش با پاشنه بلند، صدادار و غیر متعارف

– عدم استفاده از چکمه‌های بلند روی شلوار

و) رنگ:

– استفاده از رنگ‌های متعارف و مناسب با محیط کار در پوشش (اعم از مانتو، شلوار، چادر، روسری، مقنعه، جوراب و کفش)

ز) سایر موارد:

– عدم استفاده از هرگونه آرایش در صورت و دست‌ها

– عدم استفاده از لاک و ناخن مصنوعی و ...

– عدم استفاده غیرمتعارف از زیورآلات آشکار (انواع حلقه و نگین بینی و دندان و... و بکار بردن دستبند به دست و پا).

- عدم استفاده از عطر و ادکلن با رایحه تند

۲. شاخص پوشش آقایان :

- آراستگی موی سر و محاسن (عدم بلندی غیرمتعارف ریش، موی سر، سیل و ...)
- عدم آرایش نمودن به سبک‌های غربی، غیر متعارف و زننده صورت، موی سر، محاسن، ابرو و ...
- عدم استفاده از کراوات، پاپیون، کمربندهای غیرمتعارف و نمادهای غربی
- عدم استفاده از لباس‌های تنگ، بدن نما، پاره و وصله‌دار
- عدم استفاده از تی‌شرت، پیراهن تنگ و کوتاه و یقه باز نامتعارف
- عدم استفاده از شلوار کوتاه، تنگ، نازک و دارای پارگی، وصله، زاپ و فاق نامناسب
- عدم استفاده از طلا و هرگونه زیورآلات اعم از گردن بند، زنجیر، مچ‌بند، دستبند و گوشواره

۳. شاخص‌ها و ملحقات مشترک آقایان و خانم‌ها:

- عدم استفاده از عکس‌های غیرمجاز و بدون پوشش اسلامی در فضای مجازی از جمله عکس نمایه (پروفایل)^{۲۶}
 - عدم خالکوبی و تصویرگری در قسمت‌های قابل رویت بدن
 - عدم چاپ و وصل هرگونه علامت، تصویر و کلمات خارجی غیرمتعارف بر روی لباس و پوشش
 - عدم استفاده از لباس‌های منقوش به آرم، تصاویر نامتعارف، نوشته‌های مذاهب و نمادهای
 - فرهنگ غرب، علائم فرقه‌های ضاله و گروه‌های منحرف
 - خودداری از به کارگیری بانوان در پست و محل‌های سازمانی ویژه آقایان و بالعکس^{۲۷}
 - به کارگیری منشی و یا مسئول دفتر مرد برای مدیران مرد و زن برای مدیران زن.^{۲۸}
- تبصره: به کارگیری منشی زن بد حجاب، تخلف مضاعف محسوب می‌شود.

۲۶ مقررات و ضوابط شبکه‌های اطلاع‌رسانی رایانه‌ای (مصوب جلسات ۴۸۲ الی ۴۸۸ مورخ ۱۳۸۰) ناظر به بند ۶-۱۰ و ۷-۱۰
۲۷ آیین نامه راهبردهای گسترش فرهنگ عفاف (مصوب جلسه ۵۶۶ مورخ ۱۳۸۴/۵/۴) ناظر به بند ۳۶، دستور العمل برنامه های درون سازمانی یازده گانه ترویج فرهنگ عفاف و حجاب در دستگاه های اجرائی (ادارات دولتی و نهاد های عمومی سال ۱۳۹۲) و دستور العمل برنامه های ده گانه درون سازمان ترویج فرهنگ عفاف و حجاب در دستگاه های اجرائی و استانی سراسر کشور ویژه کارکنان، مراجعین و خانواده ها
۲۸ همان

ملاحظات:

۱. تشخیص متعارف و غیرمتعارف بودن با شورای امر به معروف و نهی از منکر هر دستگاه می‌باشد.
۲. بنا به تشخیص شورای امر به معروف و نهی از منکر، دستگاه‌ها می‌توانند لباس اداری یکسان (متحدالشکل) استفاده نمایند.
۳. ایجاد فضای امن و سالم با اتخاذ تدابیر مناسب برای جداسازی محیط بانوان از جمله در محل کار، سرویس ایاب و ذهاب و غذاخوری.
۴. بر اساس بند اول از اصل سوم قانون اساسی مبنی بر «مبارزه با کلیه مظاهر فساد و تباهی» هرگونه تظاهر به فساد و تباهی ملحق به شاخص‌های عفاف و حجاب می‌باشد. مانند:
 - الف) استفاده از موسیقی‌های غیرمجاز در محیط‌های کاری و وابسته به دستگاه‌ها
 - ب) نمایش، ترویج، تبلیغ و خرید و فروش وسایل و اجناس مغایر با حوزه عفاف و حجاب
 - ج) روزه‌خواری علنی، در ماه مبارک رمضان